

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Снежана Александрова Башева,

Висше училище по застраховане и финанси - София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„доктор”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

докторска програма “Финанси, застраховане и осигуряване”

Автор: Марсел Бодe

Тема: “Financial Implications and Effectiveness of National Audit Authorities’
Tasks in the Framework of the European Union’s Cohesion Policy” („Финансови
последиви и ефективност на задачите на националните одитни органи в рам-
ките на политиката на сближаване на Европейския съюз“)

Научен ръководител: проф. д-р Виржиния Иванова Желязкова, Висше
училище по застраховане и финанси - София (ВУЗФ)

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 244 от 30.09.2019 г. на Ректора на Висшето училище по зас-
траховане и финанси (ВУЗФ) доц. д-р Григорий Вазов съм определена за член на
научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на
тема “Financial Implications and Effectiveness of National Audit Authorities’ Tasks

in the Framework of the European Union's Cohesion Policy” („Финансови последици и ефективност на задачите на националните одитни органи в рамките на политиката на сближаване на Европейския съюз“) за придобиване на образователната и научна степен (ОНС) „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма “Финанси, застраховане и осигуряване”. Автор на дисертационния труд е Марсел Боде – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра Финанси с научен ръководител проф. д-р Виржиния Иванова Желязкова от ВУЗФ.

Предадените от Марсел Боде материали включват документи по представен опис:

1. Актуална автобиография по европейски образец;
2. Копие на дипломата за придобита образователно-квалификационна степен „магистър”;
3. Копие на заповед № 486/17.12.2018 г. за зачисляване в докторантура;
4. Копие на заповед № 242/25.09.2019 г. за отчисляване от докторантура;
5. Копие на протокол № 52/24.09.2019 г. от заседание на обучаващата катедра по чл. 38, ал.3 от Правилника за приемане и обучение на докторанти във ВУЗФ;
6. Списък и копия на публикациите по темата на дисертационния труд;
7. Справка за научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд;
8. Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3. 8. Икономика;
9. Дисертационен труд;
10. Автореферат;
11. Заповед №244/30.09.2019 г. за определяне на научно жури за защита на дисертационния труд.

Докторантът е приложил три боря публикации по темата на дисертационния си труд. Документите са пълни и в изрядно състояние.

2.Кратки биографични данни за докторанта

Марсел Боде е роден на 23.06.1977 г. в Германия. Притежава две ОКС “магистър”: по бизнес администрация и по международен бизнес и икономикс съответно от бизнес училището ESERP в Барселона, Испания, и Университета по приложни науки в гр. Шмалкалден, Германия и бакалавърска степен в областта на проблемите на одита и данъчното облагане от Университета по приложни науки в Ерфурт, Германия. Освен тези образователно-квалификационни степени, Марсел Боде притежава и редица професионални квалификации в областта на одита, които е придобивал през годините на професионалното си развитие.

Марсел Боде има завиден опит от 13 години стаж на позиции, свързани с финансовата проблематика и одита на финансови услуги в различни институции. От м. януари 2015 година е одитор в Европейската сметна палата. Този негов професионален път го отличава като последователна личност с трайни интереси, които прерастват и в работа върху научни публикации и дисертационен труд.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Темата на дисертационния труд на Марсел Боде - „Финансови последици и ефективност на задачите на националните одитни органи в рамките на политиката на сближаване на Европейския съюз“ е особено актуална с оглед на значението на работата на националните одитни органи за осъществяването на политиката на сбилжаване на ЕС. Ефективността винаги е била в центъра на вниманието както на академични среди, така и на водещите институции на ЕС, тъй като именно нейната висока степен гарантира реализирането на многообразните и сложни политики на съюза.

От тази гледна точка дисертационният труд на Марсел Боде е едно навременно и интересно изследване на значима проблематика с изявен практико-приложен характер.

4. Познаване на проблема

Марсел Боде демонстрира задълбочено познаване на проблема обект на дисертационния му труд. Това е видно както от самото изложение в рамките на дисертацията, така и от приложения списък на използваната литература. Посочени са над 100 броя източника, от които е черпил информация докторантът. Тези източници представляват както различни видове институционални документи, така и научни и научно-приложни изследвания по разглежданите от него проблеми.

Това, както и значителният опит на Марсел Боде от работата му като одитор, особено през изминалите близо пет години в Европейската сметна палата, го отличава като един рядко задълбочен и отлично запознат професионалист с изследваната от него тема на дисертационния труд. Именно съчетанието на научните интереси и профила му като специалист от практиката създава необходимите предпоставки дисертационния му труд да бъде ценно научно изследване, което представлява и значим принос за англоезичната литература по въпроса.

5. Методика на изследването

Избраната от докторанта методика на научното изследване, приложена в дисертационния му труд е от областта на качествения анализ. Изборът на методика е подходящ за целите на дисертационния труд и спомага за реализиране на поставените в него изследователски задачи.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд е организиран в увод, изложение от три глави, заключение и списък на използваната литература в рамките на общо 232 стандартни страници. Изложението е онагледено със 17 броя

таблици, 18 броя графики и 19 броя карета, които подпомагат илюстрирането на авторските идеи и аргументи.

Уводът въвежда е изследваната проблематика. Той е структуриран стегнато и целенасочено. Ясно са открити хипотезата и целта на труда. Структурата на изложението следва зададените в увода параметри логично и изключително последователно.

Първата глава е посветена на теоретичните постановки за политиката по сближаване на ЕС (или, както често пъти е наричана, кохезионната политика) и значението на нейното управление. В тази част детайлно и задълбочено е представена същността на кохезионната политика и нейните особености за ЕС. Специално внимание се обръща на ролята на одитните власти за реализиране на различните управленски политики. Накрая са представени механизмите за измерване на ефективността на кохезионната политика в съюза.

Във фокуса на втората глава са националните одитни власти, тяхната роля и значение за реализирането на кохезионната политика на ЕС, като тя е разгледана за периода 2007-2020 година и е представена перспективата на автора за това как ще се развиват тази роля и значение до 2027 година.

В третата глава се разглежда типологията на финансовите инструменти като механизъм за реализиране на кохезионната политика и мястото на одита в този процес. Отново обект на анализ са двата програмни периода - 2007-2013 година и 2013-2020 година. Особено ценен е представеният в последната точка от тази глава анализ на слабостите на различните видове финансови инструменти за постигането на поставените от ЕС цели за сближаване.

В заключение са представени основните изводи от изследването. Това е направено ясно, прецизно и логично.

Списъкът на използваната литература е изготвен изключително коректно и отразява богатата подготовка на докторанта по изследваната от него тема. Езикът

на изложението е ясен, гладък и последователен. Личи, че авторът е отлично запознат и в практически план с изследваната тема.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приемам справките за научните и научно-приложните приноси на докторанта. Смятам, че те са обективно представени и точно отразяват постиженията в дисертационния труд. Като най-важен принос считам това, че в дисертацията са осветлени проблемите на ролята на одитните власти за реализиране на успешното управление на кохезионните политики. Те са анализирани задълбочено и последователно в труда. Направените изводи за особено ценни за усъвършенстване функциите и повишаване ролята на тези институции.

Прави впечатление разглеждането не само на миналите програмни периоди, които представляват сами по себе си част от историята на ЕС, но докторантът е представил своята собствена визия за бъдещето на политиките, които разглежда. От тази гледна точка считам, че дисертационният труд представлява особено ценно изследване с подчертан практико-приложен характер. То би било полезно четиво за представителите на националните одитни власти на всяка от държавите членки на ЕС.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

За целите на настоящата процедура докторантът е представил три научни статии по темата на дисертационния труд. И трите са публикувани в чуждестранни издания и отразяват част от постиженията на автора.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

От приложените за целите на настоящата процедура документи е видно, че докторантът е изпълнил всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане, където са описани националните минимални изисквания за присъждане на ОНС “доктор” по 3.8. Икономика.

10. Лично участие на докторанта

След като се запознах с документите, представени от докторанта във връзка с настоящата процедура по защита на ОНС “доктор”, както и с дисертационния му труд и научните му публикации по темата, с убеденост считам, че те са негово лично дело.

11. Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията за подобен тип научна разработка като точно, ясно и коректно отразява в сбит вид съдържанието на дисертационния труд на докторанта Марсел Боде.

12. Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки към работата на докторанта Марсел Боде. Бих искала да му задам следните въпроси:

1. Докъде се простира ролята на националните одитни власти и откъде започва значението на ръководството на различните държавни институции, обект на одит от тяхна страна?

2. Моля посочете три качества, които трябва да притежава един одитор, така че работата му в националните одитни власти на дадена държава да бъде ефективна.

13. Лични впечатления

Не познавам лично докторанта, но имам отлично впечатление въз основа на представената за рецензиране документация по процедурата за придобиване на ОНС “доктор”. От тази документация е видно, че той е изключително организиран и коректен човек с изявени професионални качества в своята област.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Горещо препоръчвам дисертационния труд да бъде издаден като книга, за да добие по-широка публичност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че докторантът Марсел Боде притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на Марсел Боде в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика; докторска програма “Финанси, застраховане и осигуряване”.

4.11.2019 г.

Рецензент:

.....

(проф. д-р Снежана Башева)